

*Spreeken leert men door
te spreken (Cicero)*

Spreek- Vaardigheid & debatteren

*Spreekoefeningen voor in
de klas(hv 3 – 6)*

Adriënne van de Vreede
Martijn Knook
Calvijn College Goes

SPREEKOPDRACHTEN

Spreeken leer je door te spreken (Cicero)

Spreekvaardigheid is vaak een ondergeschoven kindje in binnen het vak Nederlands. En dat is onterecht. Leerlingen die verzorgd kunnen spreken, hebben in hun verdere leven een voorsprong. Vandaar dat we als sectie van het Calvin College vanaf klas drie tot en met zes elk jaar tijd vrijmaken voor het onderdeel spreekvaardigheid.

Om te komen tot een verzorgde presentatie of een goed parlementair debat, is het goed om met de klas in een informele setting te oefenen. Elk van de onderstaande spreekopdrachten is in een les van 45 minuten uit te voeren.

We hebben een niveau-aanduiding gehanteerd: A staat voor eenvoudig, te gebruiken in alle leerjaren. B staat voor een gemiddeld niveau, als leerlingen de basisbeginselen van de presentatietechniek beheersen. Ook kunnen deze oefeningen gebruikt worden als voorbereiding of variatie op het Lagerhuis. Niveau C staat voor uitdagend: deze oefeningen zijn bedoeld als voorbereiding op het parlementair debat.

Uitgangspunt bij elke les is dat in principe *alle leerlingen* spreken. Eventueel kunt u aan het eind een paar leerlingen die 'het goede voorbeeld' geven, voor de klas de oefening nogmaals laten uitvoeren. Tijdens de spreekoefening kunt u als docent observeren en eventueel leerlingen tips geven. Natuurlijk is het ook mogelijk dat leerlingen elkaar feedback geven.

Spreeken (en leren omgaan met spreekangst) leer je vooral door het veel te doen. Vandaar dat op een ontspannen manier oefenen, in een informele setting, nuttig is. En bovendien waarderen leerlingen deze lessen vaak erg.

Waar halen we onze inspiratie vandaan? Veel van onze oefeningen zijn gebaseerd op het format dat is ontwikkeld door Stichting Nederlands Debatinstituut (www.schooldebatteren.nl). Ook de Debatunie (www.debatunie.nl) is voor ons een belangrijke bron. Op de sites van deze organisaties staat prachtig materiaal. Ook hebben deze sites een prachtige database met stellingen op ieder niveau, over veel onderwerpen. Bovendien verzorgen deze organisaties gedegen trainingen, die bij ons als docenten weer leiden tot nieuwe inspiratie en dus tot nieuwe deeloefeningen.

De parlementaire debatvorm biedt leerlingen voldoende uitdaging. Naast het ontwikkelen van presentatietechnieken staat het ontwikkelen van analytische denkvermogens centraal. Leerlingen moeten goed leren luisteren, de argumentatie van hun tegenstander kunnen doorzien en ontkrachten. Het ontwikkelen van kritische denkvaardigheden is een tweede element. Door je als leerling te verdiepen in (actuele) standpunten en je te verdiepen in beide kanten van een kwestie, ontwikkel je een kritische, onderzoekende houding. Ook leer je respect te krijgen voor mensen die een totaal andere visie hebben.

Daarnaast is het goed voor het ontwikkelen van het zelfvertrouwen. Doordat leerlingen leren omgaan met kritiek, leren zij dat falen toegestaan is en juist goede leermomenten oplevert. Verder wordt de drempel om enthousiast en *gestructureerd* te spreken voor groepen mensen verlaagd.

Kortom, leerlingen leren debatteren levert veel op. Voor leerlingen die willen excelleren, zijn de debattoernooien (het NK debatteren voor scholieren en de Benelux Debatcompetitie) een unieke kans. En onze ervaring is dat veel leerlingen debatteren gewoon leuk vinden. Door debatteren gaan zij het vak Nederlands meer waarderen. En ook dat is een belangrijke reden om tijd vrij te maken voor spreekvaardigheid.

A. van de Vreede

M. Knook

SPREEKOPDRACHTEN

LEERLIJN SPREKEN & DEBATTEREN

Calvijn College
Niveau A

Opdracht: spreekopwarmers I

'Opwarmertje I'

- Stel de klas op in een kring.
- Bedenk om de beurt een beweging en geluid (bijv. uitrekken en geeuwen). De rest doet dit na.
- Leerling die als eerste ging, wijst een volgende aan (willekeurig) die ook beweging en geluid bedenkt. Doe wat in je opkomt! Doe gek!

'Opwarmertje II'

- Stel de klas op in een kring.
- De docent spreekt het liedje 'Op de bibelontseberg' uit en leerlingen zeggen na.

Op de Bibelebontse berg wonen Bibelebontse mensen en die Bibelebontse mensen hebben Bibelebontse kinderen en die Bibelebontse kinderen eten Bibelebontse pap met een Bibelebontse lepel uit een Bibelebontse nap

- Na een keer nazeggen spreken ze synchroon mee en volgen tempo, volume en emotie waarmee docent het liedje uitspreekt.
- Na wat variaties (hard, zacht, schreeuwen, 'huiten', verlegen, enz.) zacht eindigen, steeds zachter en tenslotte bijna onhoorbaar fluisteren. (In de stilte die daarna valt kun je uitstekend de les beginnen 😊)

SPREEKOPDRACHTEN

'Doe de woesch'

- Stel de klas op in een kring.
- Een leerling (of docent, die doet ook mee) begint met de 'woesch' door te geven aan de leerling naast hem. Doe dat met een armgebaar alsof je 'de wind doorgeeft'. Met de klok mee, up tempo.
- Even later voeg je er een woord aan toe dat in tegengestelde richting wordt doorgegeven. Bijv. 'How' (met stopgebaar) of 'Romeo' (liefdevolle blik, handen verstrengeld). Je kunt variëren.

'Tongtwister'

- Leerlingen in de kring.
- Met de klok mee: het woord whiskeymixer doorgeven. Tegen de klok in: het woord wascomasker doorgeven. Fout uitgesproken? Rondje rond de kring lopen en op je plaats zijn als het woord weer wordt doorgegeven.

'Rondje associëren'

- Leerlingen in de kring.
- Maak ritmisch gebaar (armbeweging, met vuist op hand slaan bijv.), up tempo.
- Iemand start met een woord, bijv. 'zebra's, de volgende associeert en zegt bijv. 'verkeer' of 'dierentuin' en zo verder.

LEERLIJN SPREKEN & DEBATTEREN

Calvijn College
Niveau A

Opdracht: spreekopwarmers II

SPREEKOPDRACHTEN

'Beschrijf een situatie'

- Geef een leerling een woord, bijv. lampenkap of waterfles en laat ze beeldend vertellen in welke ruimte dat voorwerp staat, wat zich rondom dat voorwerp bevindt, hoe alles eruit ziet. Ze mogen op details ingaan.

- Klas kan ook in twee of drie groepen verdeeld worden die deze oefening doen. Een paar leerlingen per groep aan het woord laten.

LEERLIJN SPREKEN & DEBATTEREN

Calvijn College
Niveau A

Opdracht: spreekopwarmers III

SPREEKOPDRACHTEN

Op de markt

- Leerlingen moeten een product verkopen. Zes leerlingen gaan elk in een hoek van het lokaal staan en prijzen hun product aan. Het publiek (de rest van de klas) loopt rond. Aan het eind gaat het publiek staan bij de leerling die het het beste vond. In verschillende rondes kunnen alle leerlingen van de klas binnen een les spreken. Eventueel kun je een eindronde doen, met de beste leerlingen van elke ronde. Geef leerlingen vijf minuten voorbereiding om een product te kiezen en een strategie te bedenken.

Aanwijzingen:

- verkoop een bestaand of verzonnen product;
 - beschrijf het uiterlijk / de vorm;
 - noem voordelen;
 - maak duidelijk waarom dit product beter is dan andere;
 - wijs op het gebruiksgemak;
 - maak duidelijk dat het heel goedkoop is;
 - let op de milieuvordelen;
 - beschrijf het productieproces: Derde Wereld!
 - noem de spotgoedkope prijs.
- Gebruik veel bijvoeglijke naamwoorden
- Je staat op de markt dus je moet met je stem, manier van doen / spreken de aandacht van publiek trekken.

LEERLIJN SPREKEN & DEBATTEREN

Calvijn College

Niveau A

Opdracht: op de markt

Doel: expressief spreken

SPREEKOPDRACHTEN

Klantenservice

- Leerlingen spelen in drietallen onderstaande situatie:

Klant 1: komt met product, heeft iets te klagen, doet dit met veel argumenten en blijft minutenlang doorzeuren. Hij wordt langzaam steeds kwader, hij heeft geen kassabon

Verkoper: wil klant afpoeieren, is niet geïnteresseerd en luistert nauwelijks. herhaalt: heeft u een kassabon....

Klant 2: heeft erg veel haast, vraagt steeds of ze even voor mag, want ... blijft doorzeuren met argumenten.

Slot: verkoper en klant 1 keren zich tegen klant 2: knallende ruzie.

LEERLIJN SPREKEN & DEBATTEREN

Calvijn College

Niveau A

Opdracht: klantenservice

Doel: spreekangst overwinnen, leren improviseren

SPREEKOPDRACHTEN

Schaakklokdebat

- Verdeel de klas in duo's. Geef elk duo een andere stelling. Geef 10 minuten voorbereidingstijd, laat binnen elk duo iemand de stelling voor en iemand de stelling tegen voorbereiden.

- Roep een duo voor de groep. Stel de schaakklok in: geef beide sprekers 1 minuut. De afspraak is: als jij spreekt, druk je de klok in: de tijd van de ander loopt. Als de ander spreekt, drukt hij / zij de klok in: de tijd van jou loopt. Als jouw vlaggetje valt, heb je verloren.

- Evalueer na een paar duo's: bespreek het nadeel: de grootste schreeuwer wint. Maak daarom de aanvullende afspraak dat elke deelnemer ten minste tien seconden niet mag interrumpen, als de ander spreekt. Geef eventueel twee minuten per spreker op de schaakklok.

Stellingen

- Leerlingen die naar de stad gaan, moeten worden gestraft met elektrische schoktherapie.

2 Elke schooldag moet worden afgesloten met een groenteproeverij.

3 Leerlingen moeten de wijk rondom school met graffiti versieren.

4 In de grote pauze moeten alle leerlingen verplicht drie keer rond de school marcheren.

5 Elke dag moet op school worden begonnen met een lesuur zang.

6 Tijdens SE-toetsen moet verplicht muziek gedraaid worden.

7 Jarige docenten moeten als verjaardagscadeau verplicht met een klas een dag naar kickboksles.

8 In toiletten moeten cameratoezicht komen.

9 Docenten die niet kunnen lesgeven moeten verplicht een maand met een veiligheidshesje aan voor de klas gaan staan.

10 Een maand in het jaar moet de directeur van functie ruilen met de conciërge.

LEERLIJN SPREKEN & DEBATTEREN

Calvijn College Niveau A

Opdracht: schaakklokdebat

Doel: spreekangst overwinnen, leren improviseren, reageren op elkaar

Materiaal: schaakklok(ken)

SPREEKOPDRACHTEN

Kettingdebat

Verdeel de klas in groepen van vier tot zes leerlingen. Geef per twee groepen een stelling. Laat een groep de stelling voor voorbereiden, de andere groep tegen. Geef tien minuten voorbereidingstijd. Laat vervolgens alle groepen tegelijkertijd tegen elkaar debatteren.

De leerlingen poneren om en om (voorzitters en tegenstanders) in vaste volgorde hun argumenten voor of tegen de stelling en verdedigen die. Ook reageren zij op het argument dat is ingebracht.

<i>spreekt</i>	<i>luistert</i>
Voorzitter 1	tegenstander 1
tegenstander 1	voorzitter 2
voorzitter 2	tegenstander 2
tegenstander 2	voorzitter 3
enz.	

Stellingen:

- Het reformatisch onderwijs moet worden afgeschaft
- Klassikaal onderwijs moet worden veranderd in individueel onderwijs
- Leerlingen moeten de wijk rondom school schoonhouden
- Elke dag moet op school worden begonnen met anderhalf uur gym
- De lesdagen moeten worden verlengd, zodat huiswerk verboden kan worden.

LEERLIJN SPREKEN & DEBATTEREN

Calvin College

Niveau B

Opdracht: kettingdebat

Doel: spreekangst overwinnen, weerleggen, overtuigend spreken

SPREEKOPDRACHTEN

Troublespeech

Red je uit een lastige situatie. Overtuig jij je publiek? Presenteer overtuigend, zorg voor een goede woordkeus, hanteer een goede strategie. Leerlingen krijgen tien minuten voorbereidingstijd. Laat ze een thema kiezen. Eerst in tweetallen tegenover elkaar uitvoeren, vervolgens een aantal troublespeeches voor de klas.

Thema's:

- Na een lange werkdag heb je als verpleegkundige twee baby's verwisseld. Overtuig de moeder om het hen nu toebedeelde kind te houden.
- Als koning van Spanje (en voorzitter van het WNF), ben je op olifantenjacht in Afrika. Tijdens de jacht breek je je heup. Een journalist heeft alles vastgelegd. Overtuig het land van je goede bedoelingen.
- Als Donald Trump ben je uit eten met je adviseurs. Noord-Korea heeft net een test uitgevoerd met een intercontinentale raket. Een journalist slaagt erin om op de foto te gaan met een bewaker van de koffer met de nucleaire codes. Voor hetzelfde geld was het koffertje weggeweest... Houd een persconferentie waar je de gang van zaken toelicht.
- Tijdens de opening van de Fed-cup in Hawaï laat je bij de opening per ongeluk niet het derde, maar het eerste en het tweede couplet van het Duitse volkslied horen. Deze twee coupletten zijn in onbruik geraakt, omdat ze geassocieerd worden met nazi-Duitsland. Overtuig de journalisten van je goede bedoelingen.
- Je bent de directeur van het Calvin College. Al 25 jaar voert de school een strikt kledingbeleid. Nu heeft een vwo-leerling Tim Hofman gebeld, van het programma BOOS van BNN-VARA. Na een interview doet hij het verzoek om allemaal in lange broek (meiden) of korte broek (jongens) naar school te komen. Dit gebeurt: op het plein staan 500 protesterende leerlingen. Spreek hen toe en leg hen het nut van de kledingregels uit. Red als directeur het kledingbeleid!

LEERLIJN SPREKEN & DEBATTEREN

Calvin College Niveau B

Opdracht: troublespeech

Doel: overtuigend spreken, improviseren, inspelen op publiek

Mogelijke strategieën:

- Proberen de voordelen te benoemen
- oorzaak ligt niet bij mij / goede wil tonen
- Medelijden opwekken -> fout toegeven
- Eroverheen praten, iets ervoor terug beloven, toekomstperspectief, nieuwe kansen?
- Ervaring opdoen
- Vergelijken met anderen, bagatelliseer, het valt nog wel mee.
- zuivere motieven, gedwongen keuze of overmacht?

SPREEKOPDRACHTEN

Een-op-eendebat

Deel de klas in in twee groepen. De ene groep gaat als voorstander, de andere groep als tegenstander. de onderstaande stelling voorbereiden. Elke groep bedenkt 3 argumenten. Onderbouw elk argument met voorbeelden. Bedenk waar de tegenstander mee zou komen en verzin weerlegging

Geef ze tien minuten voorbereidingstijd. De stelling: Op school moet het vak uitvinden worden ingevoerd.

Vervolgens gaan de voorstanders op een lange rij staan. De tegenstanders gaan ertegenover staan. Elke leerling debatteert ALLEEN met de leerling die tegenover hem of haar staat. Je mag Interrumperen. probeer het initiatief naar je toe te trekken.

Drie rondes: de nummers twee schuiven na elke ronde een plaatsje op. Laatste ronde: wissel van standpunt.

Eventueel kunnen enkele tweetallen voor de klas nog een een-op-eendebat uitvoeren.

LEERLIJN SPREKEN & DEBATTEREN

Calvijn College Niveau B

Opdracht: Een-op-eendebat
Doel: spreekangst overwinnen, overtuigend spreken, weerleggen.

SPREEKOPDRACHTEN

Basishouding

Wat zijn de kernpunten van een goede basishouding?
<https://www.youtube.com/watch?v=9z5NcbE2y5M>

Vorbereiding: 10 minuten

Kies een van de stellingen. Bereid een openingsbeurtje voor van 2 minuten.
A Zorg voor een inleiding met impact;
B Leg het probleem uit;
C Waarom nodig?

Kies voor elk van bovenstaande onderdelen een andere toon: Lief, enthousiast, vrolijk, melig, vermoeid, arrogant, verbaasd, teleurgesteld, inmens verdrietig, verwijtend, chagrijnig, woedend, ...

Uitvoering:

Presenteer je beurt in een groepje van drie. Houd je aan de kernpunten uit de video.

- Voeten stevig op de grond
- Schouders recht
- Open handen
- Glimlach op je gezicht (bij andere emotie, passende mimiek)

Reflectie:

A Geef elkaar kritisch commentaar op de vier presentatietechnische punten.
B Raad welke emoties de spreker per argument inzette.

Stellingen:

A Alle Nederlandse jongeren moeten verplicht een moestuintje hebben
B Elk gezin in Nederland moet verplicht een tijger als huisdier houden
C Elk kind moet elke week zijn fiets poetsen
D Elke ouder moet een dag in de week op school meelopen met een klas

LEERLIJN SPREKEN &
DEBATTEREN

Calvin College
Niveau B

Opdracht: basishouding

Doel: overtuigend spreken,
stemgebruik

SPREEKOPDRACHTEN

Carrouseldebat

- Verdeel de klas in drie groepen (of in twee keer drie groepen, dan parallel laten debatteren). Een groep is voor de stelling, een groep tegen en de derde groep is rechter. Geef Introduceer de eerste stelling. Geef vijf minuten voorbereidingstijd.

- De teams nemen tegenover elkaar plaats. De rechters nemen plaats voor beide teams. De rechters geven van tevoren aan of ze voor of tegen de stelling zijn: inventariseer dit. Vervolgens vindt het ongeveer tien minuten het debat in Lagerhuisvorm plaats. De rechters luisteren, nemen niet deel. Na afloop kunnen de rechters vragen stellen aan beide partijen. Na de vraagronde komen de rechters tot ene oordeel.

- Introduceer vervolgens de tweede stelling. Laat alle teams een plaats doordraaien, zodat de voorstanders voor de volgende ronde de rechters zijn, de rechters de tegenstanders en de tegenstanders nu de voorstanders. Geef weer vijf minuten voorbereidingstijd en laat het debat zoals hierboven beschreven verlopen.

Een derde ronde is wenselijk, zodat elke groep elke rol een keer heeft ervaren. Maar dan moet daar wel tijd voor zijn.

Stellingen:

- Schoolkantines moeten geheel vegetarisch zijn;
- De beste leraren moeten verplicht worden overgeplaatst naar de slechtste scholen;
- Spijbeloos die niet worden betrappt, moeten een beloning krijgen

LEERLIJN SPREKEN & DEBATTEREN

Calvijn College Niveau B

Opdracht: Carrouseldebat

Doel: een stelling van verschillende kanten leren belichten, weerleggen, beoordelen

SPREEKOPDRACHTEN

Opzetbeurt

Maak groepjes van drie. Introduceer een stelling. Verdeel de groepjes, zodat er even veel groepjes voor en tegen de stelling zijn.

Elk groepje gaat gezamenlijk een eerste parlementaire beurt houden. Elk groepslid houdt een deel van de beurt.

Voor	Tegen
Leerling 1: Aandachtstrekker Stelling, definiëring Plan	Aandachtstrekker Weerlegging plan + argument 1 en 2
Leerling 2: Argument 1: Ernst en omvang Probleem	eigen argument 1: Goede huidige situatie
Leerling 3: Argument 2: Positief gevolg Afronding	Argument 2: Negatief gevolg Afronding

Zet tegenover elk groepje dat voor de stelling is, een groepje dat tegen de stelling is en laat alle leerlingen tegelijkertijd debatteren.

Laat de groepjes feedback geven op elkaar. Geef de groepjes vijf minuten om de zwakke punten in de eigen argumenten te verbeteren. Daarna een tweede ronde, tegen een ander groepje.

LEERLIJN SPREKEN & DEBATTEREN

Calvijn College Niveau C

Opdracht: gezamenlijke
parlementaire opzetbeurt

Doel: structureren, argument
bouwen, overtuigend spreken,
weerleggen

SPREEKOPDRACHTEN

Redeneren

Verdeel de klas in vier groepen. Geef per twee groepen een stelling, wijs aan welke groep voor en tegen is. Geef elke groep twee statements (samenvattingen van argument in een zin).

Geef de groepen daarna tien minuten voorbereidingstijd. Zij moeten het statement uitwerken tot een volwaardig argument, door bij elk stapje de 'waarom-vraag' te beantwoorden.

Laat de eerste groep (voorstanders) de twee argumenten presenteren. Wijs een persoon uit de groep aan, die dit verzorgt.

Bespreek daarna kort de twee argumenten: wat was goed? Maar vooral: hoe zou dit argument aan kwaliteit winnen?

Laat vervolgens de tweede groep (tegenstanders) aan het woord:

- A) Wijs iemand aan die de weerlegging verzorgt
- B) Wijs iemand aan die de twee argumenten tegen presenteert

Bespreek daarna kort de twee weerleggingen en de twee argumenten: wat was goed? Maar vooral: hoe zou dit argument aan kwaliteit winnen?

Geef beide groepen vervolgens vijf minuten om de kwaliteit van de argumenten te verbeteren. Laat daarna weer iemand uit elke groep de argumenten presenteren en benoem de verbeteringen.

Eventueel kan ook feedback op presentatietechniek gegeven worden.

LEERLIJN SPREKEN & DEBATTEREN

Calvijn College Niveau C

Opdracht: oefening in redeneren

Doel: structureren, argument bouwen, overtuigend spreken, weerleggen, improviseren

SPREEKOPDRACHTEN

LEERLIJN SPREKEN & DEBATTEREN

Calvijn College Niveau C

Opdracht: 'waarom?'

Doel: overtuigend spreken, goed aankijken, weerleggen, interrumpen, repareren, redeneren,

'Waarom?'

Laat de leerlingen in tien minuten over een van de onderstaande stellingen een parlementaire opzetbeurt (voor) voorbereiden. Laat de leerlingen de drie p's uitwerken: plan – probleem (arg. 1) – positief gevolg (arg. 2)

Maak vervolgens groepjes van zes leerlingen. De spreker gaat in het midden op een stoel (of een andere hotspot) staan, de andere leerlingen in een cirkel eromheen.

De spreker houdt zijn beurt, terwijl hij iedereen als een camera aankijkt. Ook spreekt deze zo overtuigend mogelijk.

Als een luisteraar een lacune in de redenering hoort, steekt die zijn of haar hand op. De spreker maakt eerst zijn zin af en staat dan de interruptie toe. De luisteraar begint zijn vraag met: 'waarom...' Vervolgens moet de spreker in zijn antwoord zijn argument repareren. De vragensteller mag 1 keer een vervolgvraag stellen.

Als de eerste spreker klaar is, gaat de volgende uit het groepje, totdat alle zes sprekers geweest zijn. Na elke spreker geven de luisteraars feedback op zowel inhoud als presentatietechniek.

Stellingen:

- Het internet moet één dag per week onbereikbaar zijn.
- Voorbijgangers zouden nooit geld moeten geven aan bedelaars.
- Leerlingen met overgewicht moeten verplicht iedere dag nablijven voor extra gymlessen.
- Dierentuinen doen meer kwaad dan goed.

SPREEKOPDRACHTEN

LEERLIJN SPREKEN & DEBATTEREN

Calvijn College Niveau C

Opdracht: stop & go

Doel: overtuigend spreken

Stop & go

Laat de leerlingen in tien minuten over een van de onderstaande stellingen een parlementaire opzetbeurt (voor) voorbereiden. Laat de leerlingen de drie p's uitwerken: plan – probleem (arg. 1) – positief gevolg (arg. 2)

Maak vervolgens groepjes van vier leerlingen. Een leerling begint, de drie luisteraars letten op de elementen van presentatietechniek:

- recht staan
- houding
- gebaren
- mimiek
- formulering
- stemgebruik
- tempo, volume
- pauzes houden.

Als een van de luisteraars vindt dat iets beter kan, steekt hij zijn hand op en geeft direct zijn feedback. Vervolgens doet de spreker het laatste deel van zijn beurt over en past de feedback gelijk toe. Als de luisteraars niet tevreden zijn, mogen ze weer interrumperen.

Als de eerste spreker klaar is, gaat de volgende uit het groepje, totdat alle sprekers geweest zijn. Na elke beurt benoemen de luisteraars wat de spreker heeft verbeterd.

SPREEKOPDRACHTEN

LEERLIJN SPREKEN & DEBATTEREN

Calvijn College Niveau C

Opdracht: de parlementaire ketting

Doel: overtuigend spreken, redeneren, weerleggen

De parlementaire ketting

Laat de leerlingen in tien minuten over een zelfbedachte stelling een parlementaire opzetbeurt (voor) voorbereiden. Laat de leerlingen de drie p's uitwerken: plan – probleem (arg. 1) – positief gevolg (arg. 2).

Zet de leerlingen in een rijen van vijf. De eerste begint zijn beurt. Zodra de nummer twee een zwakte in de argumentatie ontdekt, steekt deze zijn hand op. De eerste spreker maakt zijn redenering af en stopt dan. Nummer twee weerlegt eerst uitgebreid de argumentatie van de eerste spreker. Vervolgens draait de nummer twee zich om en houdt zijn eigen opzetbeurt tegen de nummer drie. De nummer drie steekt bij een aanname in de argumentatie zijn hand op en weerlegt. Vervolgens draait deze zich om naar de nummer 4 en houdt zijn eigen beurt, tot het eind van de ketting bereikt is. De eerste spreker weerlegt dan nog de argumentatie van de laatste spreker.

SPREEKOPDRACHTEN

LEERLIJN SPREKEN & DEBATTEREN

Calvijn College Niveau C

Opdracht: statements

Doel: framing, beeldspraak en stijlfiguren

Statements

Leerlingen moeten in drietallen een stelling voor een parlementair debat compleet hebben voorbereid.

Leg (met goede voorbeelden erbij) uit welke middelen leerlingen kunnen inzetten om met hun woordkeuze binnen te komen bij hun publiek:

- een vergelijking maken en die koppelen
- een uitspraak van een beroemd persoon gebruiken en die koppelen
- een stijlfiguur te gebruiken (antithese, hyperbool, retorische vraag, repetitio, paradox, chiasme e.d., maar ook sarcasme, ironie).
- de drieslag

Wanneer gebruik je bovenstaande middelen?

- In de inleiding het slot (leer leerlingen hun verhaal 'rond' te maken);
- Bij het statement van het sexi-model;
- als afronding van een argument;

Laat vervolgens leerlingen hun eigen debatbeurten verrijken, door een van de bovenstaande mogelijkheden toe te passen bij de inleiding en het slot en de statements van hun argumenten.

SPREEKOPDRACHTEN

LEERLIJN SPREKEN & DEBATTEREN

Calvijn College
Niveau C

Opdracht: argument bouwen volgens het sexi-model

Doel: leren een redenering op te bouwen;

Opdracht 1: statement, illustration

Lees onderstaande stelling en explanation. Verzin een goed statement en bedenk bij de illustration een goed voorbeeld.

Stelling: *Leerlingen die gemiddeld een 7 of hoger staan, moeten vrijstellingen van lessen kunnen krijgen.*

Argument 1: Statement:

.....
.....
.....

Explanation:

Waarom is dat waar?

Leerlingen die een gemiddeld een 7 of hoger staan vervelen zich snel in de les. -> Het tempo in de les ligt voor hen vaak te laag of ze snappen de stof al. -> De betere leerlingen snappen de stof sneller en hebben minder oefening nodig -> Als leerlingen zelfstandig werken en hun eigen tempo aanhouden, zijn ze sneller klaar -> leerlingen kunnen dus best lessen missen

Waarom is dat belangrijk?

Zo houden leerlingen meer tijd over -> Die tijd kunnen leerlingen besteden aan vakken waar ze moeite mee hebben of aan extra uitdagende projecten -> ook zij groeien zo naar een hoger niveau toe.

Illustration:

.....
.....
.....
.....
.....

Link in je laatste zin terug naar de stelling:

SPREEKOPDRACHTEN

Opdracht 2: explanation

Bij de stelling van opdracht 1 staan hieronder de statements van argument 2 en 3. Verzin een goede explanation bij de gegeven statements van argument 2 en 3.

ARGUMENT 2: Statement: Als deze leerlingen vrijstelling van lessen kunnen krijgen, zorgt dat voor meer motivatie.

Explanation (waarom is dit waar?/hoe werkt dat?):

Stap 1:

Stap 2:

Stap 3:

Stap 4:

Explanation: (waarom is dit belangrijk/relevant?)

Stap 1:

Stap 2:

Stap 3:

Illustration: onderbouw met een voorbeeld, deskundige of onderzoek, laten we nu even weg.

Laatste zin: (link terug naar de stelling) Het is dus...

ARGUMENT 3: Statement: Als deze leerlingen vrijstelling kunnen krijgen, is leidt dat tot betere resultaten bij de zwakkere leerlingen.

Explanation (waarom is dit waar?/hoe werkt dat?):

Stap 1:

Stap 2:

Stap 3:

Stap 4:

Explanation: (waarom is dit belangrijk/relevant?)

Stap 1:

Stap 2:

Stap 3:

Illustration: onderbouw met een voorbeeld, deskundige of onderzoek, laten we nu even weg.

Laatste zin: (link terug naar de stelling) Het is dus...

SPREEKOPDRACHTEN

LEERLIJN SPREKEN & DEBATTEREN

Calvijn College
Niveau C

Opdracht: weerlegging

Doel: een goede weerlegging
geven

Oefening 1: Weerleg het onderstaande argument via het HOOR-model.

Stelling: Iedere middelbare scholier moet een keer per jaar een les geven bij een vak naar keuze.

Argument voorstanders:

Baan voor later: -> Er is een tekort aan leerkrachten, voornamelijk op basisscholen -> dit zou ervoor kunnen zorgen dat leerlingen het leuk vinden om les te geven -> er is dus hele grote kans dat ze leerkracht willen worden -> waardoor er dus meer leerkrachten kunnen worden opgeleid.

Herhaal: <ul style="list-style-type: none">- Noem label- Vat de kern van het argument samen	
Ontzenuw: <ul style="list-style-type: none">- Weerleg het argument in stapjes	
Onderbouw: <ul style="list-style-type: none">- Ondersteun je weerlegging met een voorbeeld	
Rond af: <ul style="list-style-type: none">- Geef een concluderende slotzin, waarin je uitlegt waarom dit argument dus niet belangrijk is.	

SPREEKOPDRACHTEN

Opdracht 2: explanation

Bij de stelling van opdracht 1 staan hieronder de statements van argument 2 en 3. Verzin een goede explanation bij de gegeven statements van argument 2 en 3.

ARGUMENT 2: Statement: Als deze leerlingen vrijstelling van lessen kunnen krijgen, zorgt dat voor meer motivatie.

Explanation (waarom is dit waar?/hoe werkt dat?):

Stap 1:

Stap 2:

Stap 3:

Stap 4:

Explanation: (waarom is dit belangrijk/relevant?)

Stap 1:

Stap 2:

Stap 3:

Illustration: onderbouw met een voorbeeld, deskundige of onderzoek, laten we nu even weg.

Laatste zin: (link terug naar de stelling) Het is dus...

ARGUMENT 3: Statement: Als deze leerlingen vrijstelling kunnen krijgen, is leidt dat tot betere resultaten bij de zwakkere leerlingen.

Explanation (waarom is dit waar?/hoe werkt dat?):

Stap 1:

Stap 2:

Stap 3:

Stap 4:

Explanation: (waarom is dit belangrijk/relevant?)

Stap 1:

Stap 2:

Stap 3:

Illustration: onderbouw met een voorbeeld, deskundige of onderzoek, laten we nu even weg.

Laatste zin: (link terug naar de stelling) Het is dus...

SPREEKOPDRACHTEN

Oefening 2: Bekijk de eerste beurt van het debat over de stelling: *Gevangenen moeten strafkorting krijgen in ruil voor deelname aan risicovolle medische experimenten*

[Hogerhuis Debat "Medische proeven op gevangenen" - YouTube:](#)

0.00 – 4.30: eerste beurt

A) Schrijf mee

Inleiding: probleemschets 0.00 – 1.05	
Plan: 1.05 – 1.32	
Argument 1: Waarom wel bij gevangenen? 1.32 – 3.38 (inclusief POI)	
Argument 2: Waarom is het belangrijk dat medicijnen getest worden? 3.38 – 4.15	
Slot 4.15 – 4.30	

ZOZ

SPREEKOPDRACHTEN

B) Werk een weerlegging uit op **het eerste argument**. Gebruik het HOOR-model:

Herhaal: - Noem label - Vat de kern van het argument samen	
Ontzenuw: - Weerleg het argument in stapjes	
Onderbouw: - Ondersteun je weerlegging met een voorbeeld	
Rond af: - Geef een concluderende slotzin, waarin je uitlegt waarom dit argument dus niet belangrijk is.	

C) - Vorm tweetallen en presenteer aan elkaar je weerlegging.

- Luister goed en geef feedback op de kwaliteit van de weerlegging

D) Kijk de eerste [beurt](#) van de tegenstanders (5.00 – 7.05) en focus op de weerlegging.

- Schrijf even mee:

- Wat vind je van de kwaliteit van de eerste en tweede weerlegging?

-Vergelijk weerlegging 3 met je eigen weerlegging. Wat valt je op?

Weerlegging 1: 5.00 – 5.30 Inleiding, weerlegging op kernpunt	
Weerlegging 2: Op het plan: 5.30 – 6.20	
Weerlegging 3: Op het eerste argument 6.20 – 7.05	

SPREEKOPDRACHTEN

Bronnen:

www.debatunie.nl

www.schooldebatteren.nl

Workshop Universiteit Antwerpen